ELIN PELIN

Broscuța nemulțumită

Traducere din limba bulgară de
GHEORGHE DINU

ELIN PELIN

BROSCUȚA NEMULȚUMITĂ

(Povești pentru Bobo)

Traducere din limba bulgară de
GHEORGHE DINU

EDITURA ION CREANGĂ
1972

Lector: IOANA RICUS
Tehnoredactor: VALERIA POSTELNICU

Apărut 1972. Comanda nr. 218. Tiraj 76 000.
Broşate 73 000 + Legate 1/1 3 000. Coli de tipar 4.

Tiparul executat sub comanda nr. 184
la Întreprinderea poligrafică Sibiu

DINȚIȘORUL CARE SE CLATINĂ

— De ce plîngi, Bobo?

— Plîng ... că am îmbătrînit ca bunica.

— Dar cum de ți s-a năzărit așa ceva?

— Mi se clatină un dințișor.

— Care dințișor, Bobo? Ia să văd și eu.

— Uite ăsta ... din față, de sus.

— Să văd, să văd și eu, puiule! Cască gura! Așa. Ăsta-i dințișorul?

— Ăsta e.

— Trist lucru, Bobo, foarte trist. Dar tu nu plînge. Nu sîntem doar noi doi, mari vînători? Nouă nu trebuie să ne fie frică de nimic. Ai uitat ce viteji am fost ieri, cînd am mers la vînătoare? Și cît de departe am fost — pînă în odaia cealaltă. Nu am omorît noi acolo o blană de urs și n-am prins un iepuraș de ciocolată? Vezi cît de neînfricați am fost? Și se poate, atunci, să plîngi pentru o nimica? Și ce dacă ți se clatină acolo un dințișor? Un dințișor prichindel, mărunțel cît un bob de orez? Să fi fost un dinte mare cît o ciupercă, de pildă, atunci aș fi plîns și eu cu tine. Dar pentru un flecușteț de dinte, cum e ăsta, nu merită să te omori cu plînsul, dragul meu Bobo. Ochișorii tăi albaștri au devenit două fîntînițe pline cu lacrimi, ți-au înrourat și umezit genele tale lungi și negre și picură lăcrămioarele ca niște perle pe obrajii tăi trandafirii.

Nu, nu plînge, Bobo! Nu ți-e ție milă de lacrimile astea frumoase? Mie, de aș vedea că din ochi îmi izvorăsc asemenea lacrimi frumoase, mi-ar fi foarte milă de ele; mult mai milă decît pentru un dințișor oarecare acolo, care se clatină fără să te doară măcar. Așa e că nu te doare?

— Nu, nu mă doare, se clatină numai.

— Ei, e o nimica toată, treabă ușoară de tot. Lasă-mă numai să-ți leg dințișorul, uite, cu ața asta, și n-o să se mai clatine. Ai văzut doar cum se leagă pomulețiii de cîte un țăruș? Se leagă astfel ca să nu-i clatine vîntul și să poată prinde rădăcini puternice în pămînt.

Poate că dințișorul tău se clatină și el de vînt, ca pomișorii firavi.

Dar înainte de asta, să-mi spui dacă nu care cumva se clatină fiindcă ai rontăit cu el vreo bucățică de zahăr sau ai spart o nucă încuiată?

Să-mi spui adevărul adevărat, fiindcă, Bobo, băiatule, copilul care spune adevărul și nu minte, numai acela e un copil bun. Pe el îl iubește toată lumea. Și tăticu, și mămica, și pisicuța, și cățelușul, și vrăbiuțele, și iepurașii. Eu, cînd eram mititel cum ești tu acuma, nu mințeam niciodată. Sau, cum să-ți spun, mințeam numai cîte puțin și asta numai ziua. Noaptea nu mințeam cîtuși de puțin. Și pînă în ziua de azi eu am obiceiul ăsta. De aceea mă iubesc oamenii și de aceea într-o bună zi, micuțul meu Bobo, spre marea ta mîndrie, aș putea deveni un om mare, care să conducă poporul. Așa. Și acum spune-mi de ce ți se clatină dințișorul?

— Nu știu.

— Atunci, se vede, desigur, că se clatină din pricina vîntului. Cască gura să-l legăm. Așa. Ține acum ața asta de un capăt al ei, pînă ți-oi spune eu. În puțin timp dințișorul o să se întărească. Dacă ar fi să chemăm dentistul, ca el să ți-l lege, o să ne ia o grămadă de bani. Cu banii ăștia eu o să-ți cumpăr o tricicletă.

— Nu vreau tricicletă! Vreau o săniuță nouă.

— Dar acum e primăvară, de ce-ți trebuie o săniuță nouă? Pentru săniuță trebuie zăpadă.

— Să-mi faci zăpadă tu.

— Asta nu se poate, Bobo. Omul nu poate face zăpadă. Zăpada cade din cer cînd se scutură norii. Primăvara, norii sînt curați de tot și nu se scutură, ci se încălzesc la soare. Și dacă cumva e zăpadă pe ei, ea se topește și cade sub formă de ploaie.

Așa, Bobo. Ține bine de ață și n-o întinde prea tare. Odată, demult, Bobo, era o săniuță căreia îi plăcea tare mult să se dea pe zăpadă, dar a venit primăvara și zăpada s-a topit. Săniuța, ca și tine, a început să ceară altă zăpadă și a început să plîngă, să țipe:

«Vreau zăpadă, nu pot să stau așa pe loc. O să ruginesc de tot dacă o să mă lăsați așa... Dați-mi zăpadă!»

Degeaba i-au tot spus că zăpada nu se poate face. Săniuța nu voia să înțeleagă, nu voia să știe de nimic și s-a supărat și mai tare, a început să urle, să pîrîie...

Bobo, de ce-ți tremură mîna? Se vede că a obosit. Da, dar dințișorul nu s-a clintit încă. Dă-mi mie să țiu de ață pînă se mai odihnește mîna. Așa, îți mulțumesc, Bobo!

Și săniuța, cum îți spuneam, se supărase și a început să se tăvălească pe jos și să zbiere. S-a tăvălit cît s-a tăvălit și deodată a spus «Ceat!» și s-a spart.

Hei, dar ce s-a întîmplat Bobo? Dințișorul tău a sărit de la locul lui. Uite-l, mai e legat de ață! Știi ce? El nu se clătina din pricina vîntului. Acolo, dedesubtul lui a crescut un alt dințișor, cu rădăcină tare, și dințișorul slab și mititel a căzut. Văd și eu noul dințișor care o să se arate în curînd, mult mai frumos decît ăsta pe care l-am scos.

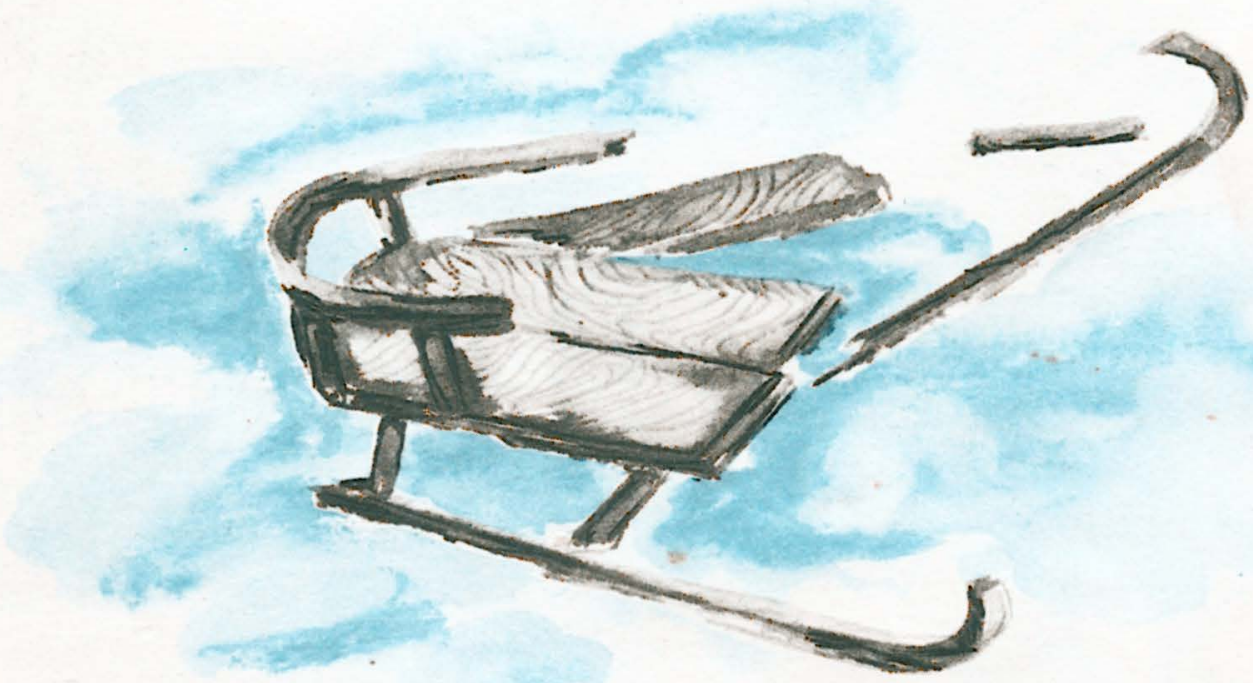

COADA MĂGĂRUȘULUI

Și așa, Bobo...

A fost odată un măgăruș — un măgăruș ca toți măgărușii din lume. Cenușiu, urecheat, cu spinarea prăfuită, răbdător de felul lui, modest la mîncare și îndărătnic cîteodată. Și, ca fiecare măgăruș, își avea stăpînul lui, cu care pe ici colo cam semăna la fire.

Nu știu cum și de unde, îi intrase în cap măgărușului că el ar avea cea mai frumoasă coadă dintre toți măgărușii din lume și că nici unul nu-l putea întrece. Și era o coadă

cum sînt toate cozile de măgar, ca o măciucă chelboasă, cu un smoc de păr lung la capăt, de care se prindeau mereu scaieți, noroaie și alte buclucuri. Dar du-te de-i spune măgărușului nostru că are coada asemenea celorlalți. Ți-l făceai dușman pe viață, pîndindu-te să-ți mai repeadă și cîte o copită cînd nici nu te aștepți. El trăia cu gîndul că are cea mai frumoasă coadă din lume și că nici un alt măgăruș, fie el chiar și al împăratului, nu are una asemenea cu a lui.

De altfel, nimeni nu încerca să-i spuie că nu ar fi așa.

Dar și coada lui sta prinsă într-un asemenea loc, unde erau așezate toate cozile din lume, că nu și-o putea vedea. Și, se știe, cusururile nu prea vrei să ți le vezi atunci cînd le ai. Chiar dacă ar fi fost să și-o vadă, nu ar fi crezut că și coada lui nu era cu nimic deosebită față de alte cozi de măgăruși. Ferească sfîntul să intre într-un cap îndărătnic un gînd sucit sau vreo închipuire de sine! N-o mai poate smulge nimeni și acolo rămîne, închisă în acea tărtăcuță și cu ea va muri încăpățînatul.

Și oriunde se afla nu se putea ca măgărușul nostru să nu o învîrtească anume ca s-o arate. Dacă, să spunem, era pe cîmp și păștea, el se așeza în așa fel ca să stea cu coada spre potecă, pe unde treceau oamenii spre sat. Cînd umbla pe uliță și se întîlnea cu cineva, se răsucea în așa fel, ca să i se vadă coada și, dacă i se părea că nu i-a fost văzută, era în stare s-o învîrtească și s-o miște prin aer înaintea privirilor neatentului trecător.

— Dacă toți măgarii — îi plăcea lui să spuie adesea, confraților săi — dacă toți ar fi avut cozi frumoase ca a lui, oamenii nu s-ar fi numit în batjocură, măgari. Dimpotrivă. S-ar fi simțit mîndri cei ce ar fi fost porecliți așa. Stăpînul lui, care îl cotonogea cam des, se întîmpla să-l izbească cîteodată și peste coadă. Atunci măgărușul nostru se pornea să ragă, să dea din copite, să sară, să protesteze cu glas tare, să blesteme.

— A-a-a-a, stăpîne, dacă pe mine nu mă respecți, respectă-mi coada și ferește-mi-o ca pe ceva de neprețuit. Unde

ai mai văzut tu, coadă mai frumoasă și cum de îndrăznești s-o atingi cu bîta?... S-ar putea s-o rănești, să nimicești un dar al naturii, cu care și tu te-ai fi mîndrit de-l aveai, cu toate că nu ești măgar...

Într-o zi, măgărușul nostru se supără pe stăpînul său rău de tot și fugi în pădure, lăudîndu-se copacilor cu coada sa. Începu chiar să-i mustre:

— Cum de ați îngăduit stăpînului meu — se răstea el — voi, pomi nătîngi, să vă taie crengile din care și-a cioplit bîta, ca să mă bată, pe mine, măgarul cu cea mai frumoasă coadă?

Dar, pînă să rostească vorbele astea, iată că înaintea lui se arătă un lup. Măgărușul nostru nu se sperie de fel.

«A! — și-a spus el sieși— să-mi vadă numai coada și o să cadă în genunchi, minunîndu-se.»

Lupul însă era de o altă părere.

— Hei, măgar prostănac, unde ai apucat-o așa singur prin pădure? Se vede că ai venit să mă cauți ca să te mănînc...

— Nu, lupule, îi răspunse măgărușul, te-am căutat să-ți arăt frumoasa mea coadă. Mai frumoasă nici că ai văzut în viața ta.

— Bine, am s-o mănînc și pe ea! i-a spus lupul.

— Să nu-ți rămîie în gît, prietene! răspunse măgărușul fudul și se întoarse cu coada spre lup; închide-ți ochii, ca să nu orbești la strălucirea ei.

Lupul, căruia nu-i prea place să stea de vorbă cu măgărușii, sări și-l prinse de vîrful cozii.

— Prostule ce ești! răcni măgărușul. Îți arde de glumă cu mine, de ai îndrăznit să mă tragi de coadă? Pe ea nu are voie s-o atingă nimenea. Și ridicînd piciorul, dădu lupului o lovitură de copită peste bot, că lupul văzu stele verzi.

«Să știi că adevărat m-a orbit coada ta», gîndi el, și o zbughi în pădure.

Măgărușul nostru se întoarse în sat.

Cum făcea mereu fel de fel de dandanale cu coada, stăpînul lui, săturîndu-se de el, îl vîndu unui nevoiaș, care-l înhămă la căruță, alături de celălalt măgar al său, un dobitoc bătrîn și cumsecade.

Dar, măgărușul nostru simți că așa ceva nu e de el, și începu să ragă și să protesteze:

— Cum de cutezi să mă înhami la un loc cu măgarul tău răpciugos? Nu vezi ce coadă am? În loc să pornești din sat în sat cu mine și să te fălești, tu mă batjocorești!...

Și ce mi s-a mai supărat măgărușul nostru și a început iar să ragă, să dea din copite și să se zbată între hulube, să răstoarne harabaua cu bătrînul lui tovarăș de ham care era și așa destul de costeliv...

Noul lui stăpîn sta în căruță și degeaba trăgea de hăț să astîmpere pe înfuriatul măgăruș. Acesta nici că voia să știe. Rupse hamul smucindu-și capul și o luă razna peste cîmp, neținînd seama nici de bolovani, nici de rîpe.

Noul lui stăpîn, supărîndu-se și el, a ridicat bîta și începu să lovească în fundul măgăruș, peste spinare, peste cap, peste coaste, peste urechi, peste coadă. Și-l bătu pînă i se frînse bîta. După asta, îl apucă de coadă și începu să-l tragă, să-l tragă...

Coada fundului măgăruș se rupse și... odată cu ea se sfîrși și povestea noastră.

BROSCUȚA NEMULȚUMITĂ

— De ce fugi, Bobo?

— Fug de frică. În grădină e întuneric. Să intrăm în casă, tăticule.

— De ce să-ți fie frică de întuneric, Bobo? Te credeam băiat viteaz și, cînd colo, tu...

— Știu, dar vezi că în grădină, pe potecuță, sare ceva groaznic.

— Unde, Bobo?... Aia? Dar e o broscuță. Și te sperii tu de ea?

— Nu e ceva rău, tăticule?

— Cine? Broscuța? Nu, nu-i deloc rea. E chiar o ființișoară sperioasă. Ea se teme mai mult de tine decît tu dea ea. Du-te spre ea și ai să vezi că fuge. Ca iepurașii, știi? Iepurașii sînt cei mai sperioși dintre toate ființele. Dar, pînă și de ei broscuța se sperie.

Stai, să-ți povestesc ceva. Într-o noapte, un iepuraș ieși să se joace pe lună și să mai ronțăie cîte ceva. În acel timp, tot pe acolo, se juca o broscuță. Iepurașul, cum zburda în lungul și în latul cîmpiei, n-a văzut-o și a călcat-o pe una din lăbuțe. Cu toate că nu a durut-o, fiindcă atunci cînd te calcă un iepuraș nici că simți, atît de ușor te apasă el cu pasul lui

de catifea, dar, broscuța, ca să-și dea importanță, a început să orăcăie, să țipe și a trezit toate broaștele din gîrlă. Speriată, mama sa o întrebă:

— De ce țipi așa?

— A vrut să mă mănînce un iepure.

— Da?... Lasă, că-l învăț eu minte, spuse mama. Auzi? Un iepuraș oarecare s-o sperie pe broscuța mea frumoasă!

Și broasca se duse repede la prietenul ei racul. Erau un fel de rude de departe.

— Rac-rac, racule, i-a zis ea. Dă-mi repede niște clești, să mă duc să retez coada iepurașului, cîrț-cîrț!...

După cum vezi, Bobo, broasca era o prostuță. Nu știa că iepurașul are o codiță mititică, care nu-i servește la nimica. Și s-o retezi sau nu, tot aia e.

Racul era drăguț și serviabil și i-a dat broaștei cleștele pe care i l-a cerut. Și a ieșit mămica broscuței să-l caute pe iepuraș, care era pe aproape. Ascuns în iarbă, ronțăia un mărăcine cu dinții lui ascuțiți. Deasupra ierbii i se vedeau urechile care se mișcau. Ridică două degete de la mînă, Bobo. Strînge-le, îndepărtează-le! Așa. Așa mișcau urechile iepurașului. Mișcau de plăcere, fiindcă buruiana pe care o ronțăia era tare dulce. Dar, vezi, Bobo, de frică, broasca

nu a crezut că ar fi urechi, ci își închipui că ar fi niște foarfeci. Și cum iepurașul ronțăia iarba, dințișorii lui țăcăneau. Broasca crezu că foarfecele țăcănesc, se îngălbeni de frică și tremurînd — buh! — sări în apă și se ascunse în fundul ei.

— Ce s-a întîmplat? o întrebară celelalte broaște.

— Ascundeți-vă repede, că vine iepurele cu niște foarfeci uriași, ne taie în bucățele, pe toate!

Și, broaștele, înspăimîntate, s-au ascuns care pe unde a nimerit. Și de atunci pînă azi le e frică de iepure.

Și tu, Bobo, te temi de broscuța asta prostuță care țopăia acolo în iarbă? Și nici nu e atît de interesantă. Cunosc eu o altă broscuță — mătușica ăsteia. Stai să-ți povestesc despre ea ceva, Bobo. Să auzi ce întîmplare cu ea. O nimica toată, dar caraghioasă. O să te convingi singur cînd ți-oi povesti-o. Mătușica acestei broaște, a ăleia de tot țopăie acolo, nu trăia în grădina noastră. Sta departe, undeva dincolo de oraș, într-o baltă în apropierea unei gîrle. Balta nu era prea adîncă și de asta era destul de întinsă. Era năpădită de papură și alte ierburi și apa-i era caldă. Nu îngheța iarna, dar în timpul verii seca. Fundul îi era plin de nisip și de nămol, tot ceea ce trebuia ca broasca să trăiască bine în ea. Dar cel mai important era că avea mîncare din belșug. Musculițe, țînțari, niște gîze albastre, asemănătoare cu un fel de aeroplane mititele și fel de fel de alte bunătăți.

Acolo se născu mătușica acestei broaște și acolo crescu ea... Dar nu era deloc mulțumită. Se credea că ar fi o broască neobișnuită și că o asemenea baltă stătută nu e pentru ea. Se socotea ca fiind mai aleasă decît celelalte

broaște și se credea că e o mare frumusețe. Și, ca să fie și mai frumoasă, Bobo, se sulemenea, își roșea buzele, se pudra și la fiecare ceas ieșea pe mal ca să se oglindească în apa care-i servea ca oglindă. Se ținea mîndră față de celelalte broaște, le da povețe, le certa cînd orăcăiau prea zgomotos și le spunea că nu se pricep la ceea ce este muzica.

— Ascultați-mă pe mine și învățați, exclama ea, și, cocoțîndu-se pe un ciot, se umfla în pene și orăcăia de-ți lua auzul.

Și orăcăia broasca asta așa cum orăcăiesc toate broaștele din lume. Dar ea era convinsă că vocea ei este mai cristalină, mai melodioasă, mai dulce și mai plină de farmec.

Celelalte broaște auzeau lăudăroșeniile ei și rîdeau.

Într-o zi, această fudulă broască, mătușa broscuței noastre, se supără:

— Plec din balta asta, se răsti ea. Nu mai pot sta printre proaste, care nu știu aprecia calitățile mele. Aici e prea strîmt pentru mine, mă înăbuș. Plec din balta voastră. Mă duc să trăiesc în mare. Mie-mi trebuie să am orizont, adîncime. Eu sînt frumoasă, sînt deșteaptă, sînt plină de talente. Mă duc la mare și mă mărit acolo cu vreun căpitan de vapor transoceanic. Pe toate astea de aici, cîte sînteți, nu dau două parale!

Părăsi balta fudula broască și o porni la drum. După ce a sărit o zi întreagă prin iarba uscată, după ce-și însîngeră pîntecul, a ajuns lîngă un rîu.

— Rîule, spune-mi, unde se duc apele tale?

— În mare, i-a răspuns rîul.

Și broasca se azvîrli în el și începu să înoate. Odată ce ai găsit drumul drept, toate celelalte sînt lucruri ușoare.

«Ce o să se bucure marea, cînd m-o vedea! Desigur că niciodată nu a văzut o broască atît de deșteaptă și de frumoasă», exclamă ea.

Și merse broasca noastră, Bobo, merse, merse și, pînă la sfîrșit, ajunse și la mare.

Marea era răscolită, mugea. Valuri uriașe se loveau de țărm și se spărgeau în mii și mii de stropi.

— Priviți cît de solemn mă întîmpină marea! exclamă iar broasca și, desfăcîndu-și cele patru picioruțe ale ei, sări în apă.

Buh! și broasca se înecă. Se înecă, fiindcă marea nu este făcută pentru broaște și nici broaștele pentru mare.

Broasca trebuie să-și cunoască balta ei.

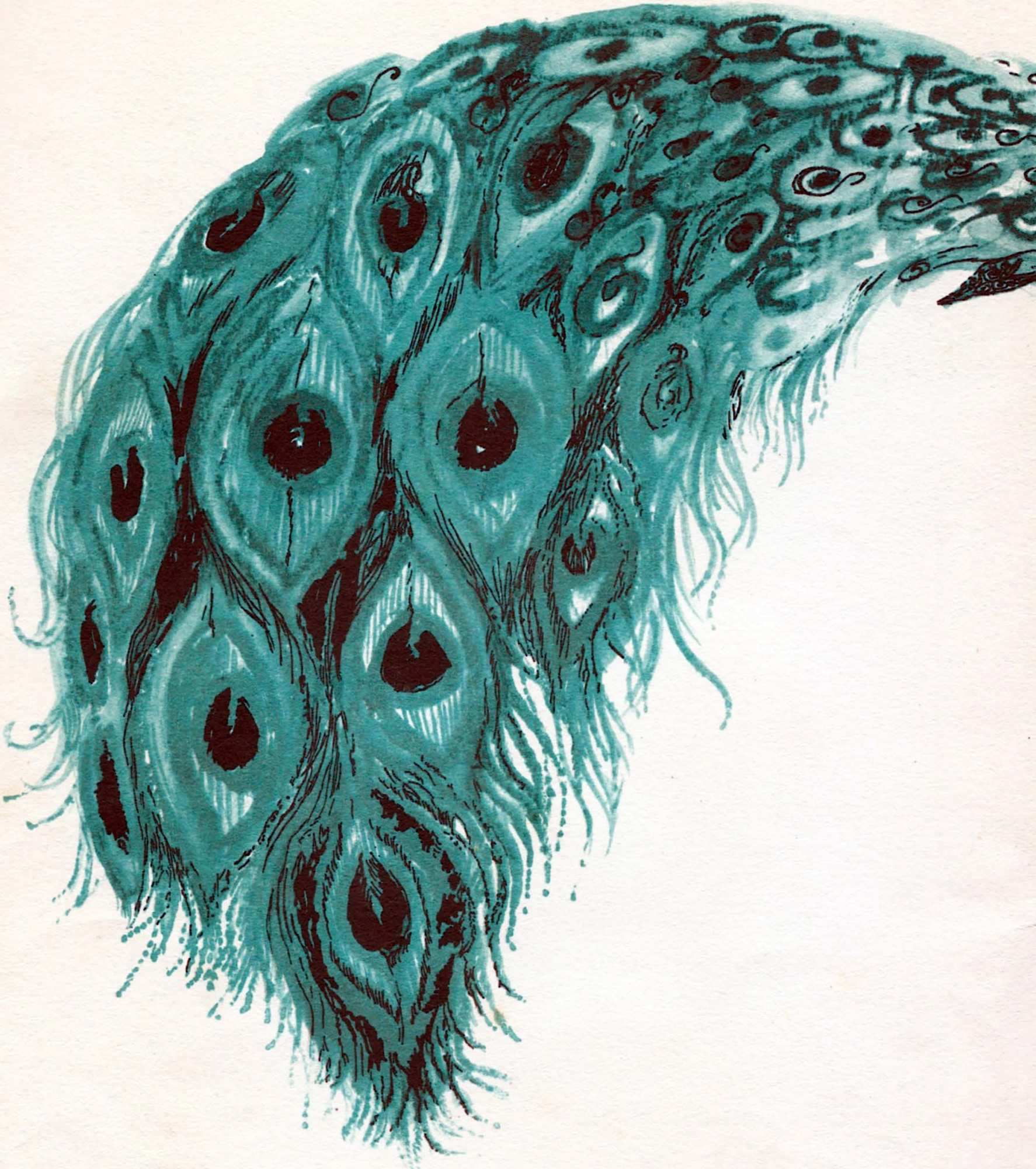

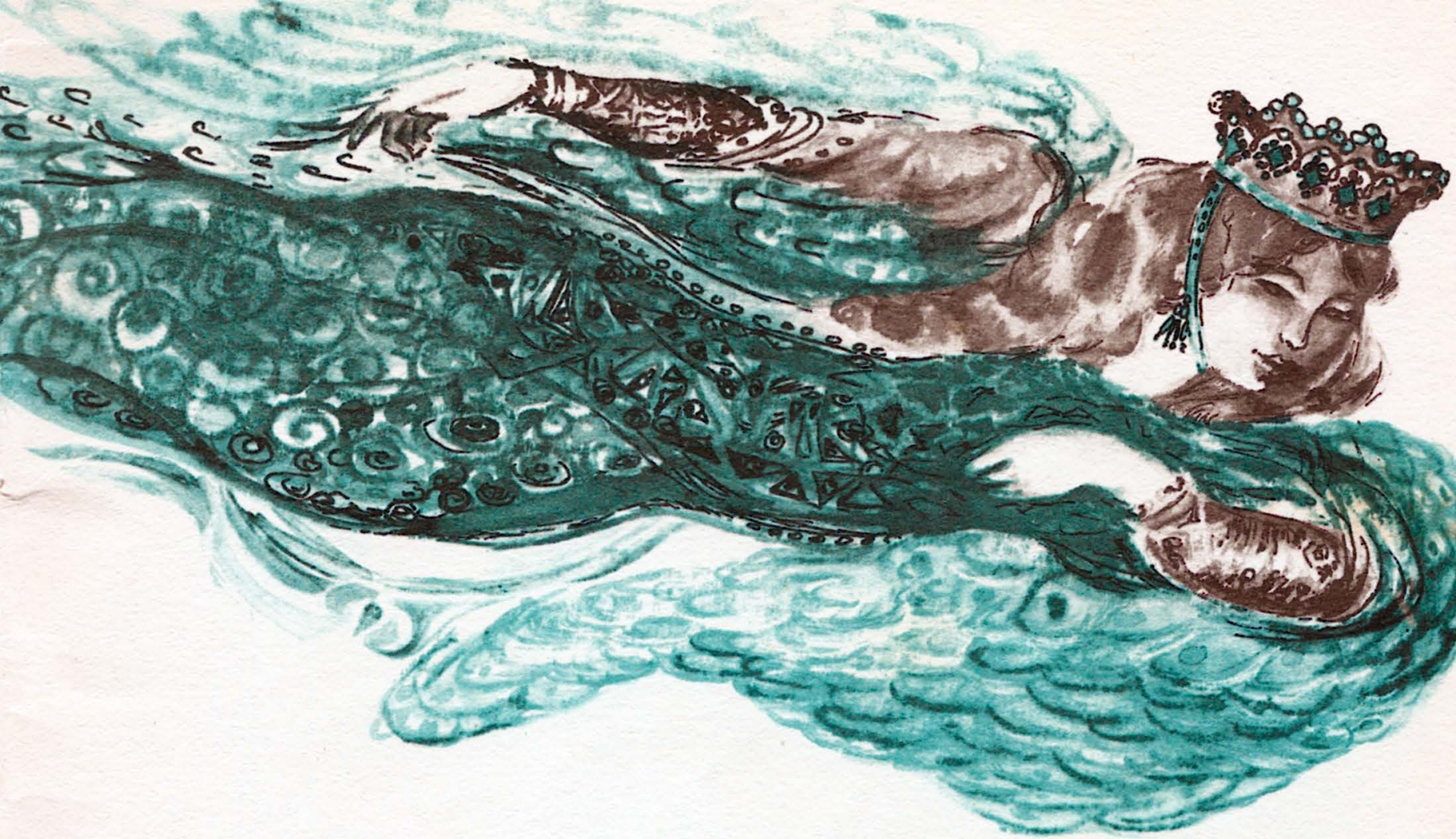

POVESTEA POVEȘTILOR

Bobo, tu iar vrei să-ți spun o poveste lungă și minunată. Dar tu nu știi că povești minunate și lungi nu mai sînt? Într-o vreme era o asemenea poveste lungă și minunată. Cea mai lungă din toată lumea. Un capăt al ei era la Țarigrad, iar celălalt la Istambul. Și ce frumoasă era povestea asta! Asemenea povești frumoase nu mai sînt astăzi. Ochii-i scînteiau ca pietre nestemate, pe cap purta o coroană de aur. Corpul îi era lung, mlădios, ca al unui șarpe.

Avea aripi și putea zbura în înaltul și în latul văzduhului. Era toată învești mîntată cu pene multicolore, argintii; de

sidefuri, care se revărsau ca și culorile curcubeului pe ea și străluceau în așa fel, că prefăceau noaptea în zi. Și pe fiecare pană era scrisă cîte o poveste. Coada-i era o jerbă desfăcută de pene, aurii și de argint, de toate culorile din cîte există și nu există pe pămînt.

Copiii iubeau foarte mult această poveste, căutau s-o vadă, îi aduceau daruri și-și întindeau obrăjorii ca ea să-i mîngîie.

Așa era povestea asta, Bobo.

Dar noi, scriitorii, care scriem povești pentru copii, ne-am purtat foarte rău cu ea. Noaptea, cînd această frumoasă poveste adormea, fiecare dintre noi se apropia pe ascuns de ea și cu niște foarfeci mari tăiam, care o peniță, care două,

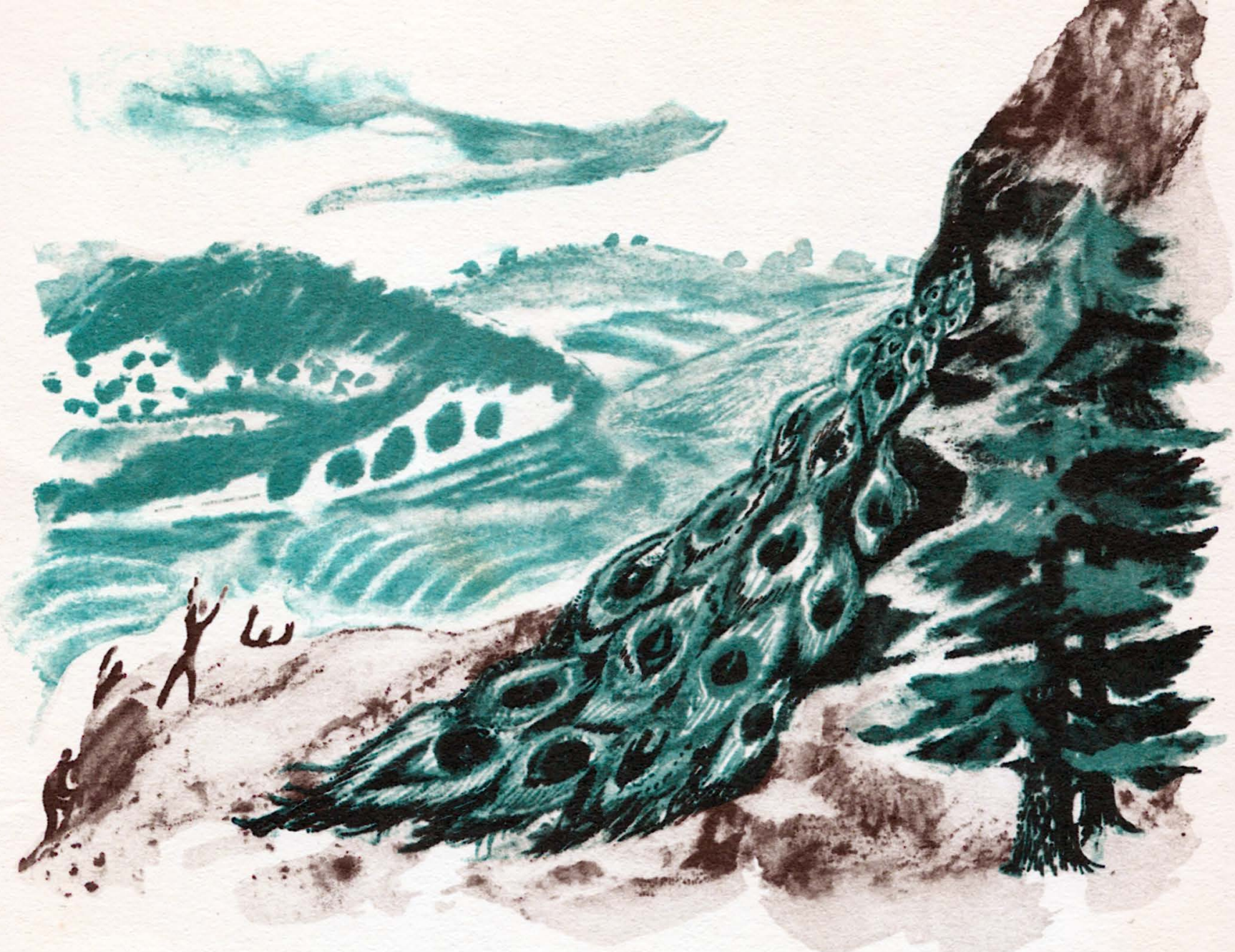

care trei. Curînd, curînd povestea rămase fără pene, aripile golașe, și ea nu a mai putut zbura, deoarece fără aripi nu poți zbura.

Și de atunci, povestea deveni tristă, se urîți și se ascunse într-o peșteră.

Dar cum peștera era prea mică pentru ea, coada-i rămase afară. Noi, scriitorii, Bobo, care ne căznim să iscodim povești pentru copii, și cum nu putem să zămislim povești noi, am descoperit ascunzătoarea acestei minunate povești de care-ți

spun, și am început să smulgem pene din coada ei, care atîrna din peșteră afară.

Și cum la peșteră era greu de ajuns, mulți dintre noi au căzut și și-au spart capetele — lovindu-se la tîmple.

Asta a fost răzbunarea poveștii, pe care ei au jumulit-o pînă la ultima pană.

Și eu am smuls o pană din coada acestei povești. Și am făcut lucrul ăsta cu mare chin, Bobo; dar tot am izbutit, fiindcă nu sînt eu vînător iscusit, care știe să se cațere pe stînci și prin locuri greu de urcat? Cînd vei fi mare, vreau ca și tu să înveți să te cațeri pe stînci și pietroaie, și să găsești peșterile cele mai ascunse. Fiindcă în asemenea peșteri se pot afla lucruri neștiute și s-ar putea ca tu să le descoperi și nu vei fi sărac așa cum este tăticul tău.

CUPRINS

Dințișorul care se clatină	3
Coada măgărușului	9
Broscuța nemulțumită	18
Povestea poveștilor	27

Lei 3,75

Copertă și ilustrații:
MARIA CONSTANTIN

EDITURA ION CREANGĂ